

NEWSLETTER

Sonbahar 2020

ORIENT-INSTITUT
ISTANBUL

İçindekiler

— EDİTÖRDEN 04

— PROF. DR. RAOUL MOTIKA İÇİN
VEDA TÖRENİ 08

— ARAŞTIRMA ETKİNLİKLERİ 16

— BURSİYERLER VE MİSAFİR ARAŞTIRMACILAR 24

— KISA HABERLER, DUYURULAR 32

— YAYINLAR 34

— KÜTÜPHANE 40

— ETKİNLİKLER 42

Orient-Institut Istanbul'un Bağımsızlığının Onuncu Yılı: On Yıla Uzanan Müdürlük

2020 yılı için, OII'nin alışılmış konferans dizilerinin yanı sıra, enstitünün bağımsız kimliğinin onuncu yılının kutlanması ve kuruluş müdürünün görevden uğurlanması için bir tören planlanmıştı. Bu arada kimse, korona virüsünün oluşturduğu tehdidin bu planları boşa çıkaracağını düşünememişti. Pandemi sadece hepimizin sağlığını ve birçok insanın geçim kaynağını değil, aynı zamanda bilimsel araştırmaları ve bunların sonuçlarının kamuya maledilişi sürecini de tehdit ediyor. Türkiye'de bilim yapabilmek için gerekli siyasi ortam daha 2013'te Gezi Parkı çatışmalarının büyüyüp kayda değer bir politik krize dönüşmesinden ve 2016 yazındaki askeri darbe girişiminden bu yana gitgide daha da kötüleşti. Bu bakımdan, Enstitü çalışanlarının güncel zorlukların yaratıcı çözümlerle, etkili biçimde üstesinden gelmesi benim için büyük bir sevinç kaynağı oldu. Müdürlük makamının doldurulması süreci bu kış yeniden başlayacağından, önümüzdeki iki yıl

boyunca geçici yönetimi Dr. Richard Wittmann ve PD Dr. Judith I. Haug üstlenecek. Kendilerine bu olağan dışı dönemde bol enerji ve kolaylıklar dilerim.

Geçtiğimiz on yıl içinde, personel kadrosu ne kadar dar da olsa, Osmanlı araştırmalarından Türkolojiye, müzikolojiden, dinbilim ve tıp sosyolojisine kadar uzanan geniş bir içerik profiline sahip bir enstitü kurma girişimi başarılı oldu. Bir benzeri olmayan bu profil Türk, Alman ve dünya bilim çevreleriyle sıkı bir etkileşim içinde bulunuyor.

Son iki yıl içinde, İran'daki bilim insanlarıyla sürdürülebilir bir işbirliğine yönelik ilk bağlantıların kurulması başarılıydı. Pandemi durumu ve gittikçe kötüleşen politik ortam yüzünden gerçi çalışma şartları belirgin bir biçimde zorlaşmıştı, fakat kurulan işbirliğimizin bozulmasına da yol

açamadılar, çünkü dijital ortamda düzenlediğimiz atölye ve araştırma çalışmaları biçiminde yeni ortak çalışma yolları ortaya kondu.

Enstitü'nün tanınırlık derecesi muhakkak, kurulmasına önayak olduğu yeni bir meslek birliğiyle ilintili olarak da yükseldi: Türkoloji, Osmanlı ve Türkiye Araştırmaları Derneği'nin (GTOT) üye sayısı bu arada 200'ü aşmış bulunuyor. Enstitü böylece, ancak birkaç yıl içinde, modern Türkoloji'nin Avrupa'daki merkezi forumu olmayı, büyük uluslararası kongreler düzenlemeyi ve *Diyâr* ile yeni, çokdilli bir uzmanlık dergisi kurup yerleştirmeyi başardı.

OII'nin gösterdiği bu olumlu gelişmeye paralel olarak, daha fazla çalışma alanına ve daha uygun bir binaya ihtiyaç duyuldu. Teutonia Türk-Alman Derneği'nin ve başkanı Ewald Pauw'un olumlu yaklaşımları sayesinde bu derneğin binası

nihayet uzun vadeli olarak kiralanabildi. Fakat bu tarihi binanın Enstitü taşınmadan önce esaslı bir sıhhileştirme ve depreme dayanıklılık tadilatı görmesi gerekiyordu, ki bu da proje yapısının karmaşıklığı ve mali kaynakların kısıtlı olmasından dolayı sık sık pek içinden çıkılmaz bir hale geldi ve yürütülebildiği süre içinde çok zaman kaybına ve yer yer anlaşmazlıklara yol açtı. Tadilat projesi, yaşanan büyük gecikmeler sonucu çok istememe rağmen görevim bitmeden tamamlanamadı ancak yine de büyük ölçüde rayında oturdu.

İstanbul'da on yıl müdürlük yapmış olmak benim için ön planda, daha önce hiç tatmadığım büyüklükte bir bilimsel çalışma özgürlüğünü ve bilim insanları için bizim bilimdalımızda daha önce görülmemiş disiplinlerarası yaratıcı araştırma ortamları yaratma imkânını beraberinde getirdi. Beni bugün endişelendiren husus, Max Weber Vakfı'nın bünyesindeki enstitülere sağladığı bu ortamların yönetim baskısı altında ve hatta kısmen

enstitülerin kendi vazgeçişleriyle gittikçe biraz daha daralması oluyor. Burada ilke olarak, kısmen üniversitelerde de yürümekte olan ve genellikle olumlu, çoğunlukla da maddi teşvik unsurları içeren, bunlara paralel olarak gene çoğunlukla maddi nitelikteki tehdit mekanizmalarına dayalı süreçler söz konusudur.

Nihayet, gerek başarı gerek kısıtlamalar sürece katılan münferit aktörlere ve onların kararlarına bağlıdır.

Orient-Institut İstanbul'da çalışan harikulade ekip, ki her üyesi geçtiğimiz on yılın başarılı olmasında gayet kendine has bir katkıda bulunmuştur, muhakkak gelecekte de bu güçlüklerin beraberce üstesinden gelmeyi bilecektir! Bu harika on yıl için onların her birine, fakat ayrıca büromuzun çalışanlarına, Bilimsel Danışma Kurulu üyelerine, hem Türkiye'de hem bütün dünyadaki, sayıları pek

çok olan dostlarımıza ve işbirliği içinde olduğumuz partnerlerimize bütün kalbimle teşekkür ederim. Kendilerine de siz Newsletter okurlarına da bu zor dönemde en iyi dileklerimi iletiyorum!

*Raoul Motika
Orient-Institut Istanbul Müdürü
Eylül 2010-2020*

OII Müdürü Prof. Dr. Raoul Motika için veda töreni

Orient-Institut Istanbul kuruluş müdürü olan Prof. Dr. Raoul Motika'ya son görev günü olan 30 Eylül 2020'de düzenlenen bir törenle veda etti. OII'yi en üst sorumlusu olarak on yıl yöneten Raoul Motika Hamburg Üniversitesi'ndeki görevine dönüyor. Tören pandemi dolayısıyla Zoom dijital platformu üzerinden yapılsa da bu Max Weber Vakfı ve bağlı enstitülerden, Almanya Federal Cumhuriyeti Eğitim ve Araştırma Bakanlığı'ndan, şimdiki ve eski çalışanlar, işbirliği kurduğumuz partnerlerimizden ve yol arkadaşlarından pek çok kişinin katılmasına engel olamadı. Geçmiş günlerin anıldığı törende Motika'nın önemli bilimsel ve idari başarıları dile getirildi. Bu arada özellikle, disiplinlerarası bağlantıların kurulduğu inceleme alanlarına ve odaklarına dayalı ve gelecek vaat eden araştırma dizaynı ile bunun ev sahibi ülke olarak Türkiye'de olağanüstü bir başarıyla konumlandırılması övüldü.

Max Weber Vakfı başkanı **Prof. Dr. Hans van Ess** yaptığı açış konuşmasında, 2015 yılında OII'de yapılan ilk vakıf konseyi toplantısının kişisel bir değerlendirmesini yaparken, İstanbul yerleşiminin gösterdiği konukseverliği, sahip olduğu avantajı ve bu şehrin kendine özgü ortamını dile getirdi. Başkan Raoul Motika'nın Enstitü'yü uzman yeterliliğiyle yönetirken çalışmalarını geniş bir alana yaydığını ve Türkoloji uzmanlarının bazı kesimlerinde beliren şüphelere rağmen araştırmalarda yeni ağırlık merkezleri oluşturmak açısından başarısını vurguladı. OII'den başka enstitülere örnek olabilecek bir model olarak söz eden ve bunun her şeyden önce, gayet farklı bilimsel yaklaşımlardan her birinin entegre edilebilmesi bakımından geçerli olduğunu belirten van Ess Motika'nın sesinin müdürler kurulu toplantılarında hep uzmanlık alanında akliselimin sesi olageldiğini ve getirdiği eleştirilerin hep doğru noktalara yöneldiğini

aktardı. Motika'nın Enstitü'yü, vizyon ile gerçekçilik arasında kurduğu bu denge sayesinde, gittikçe zorlaşan şartlar altında bile sessiz bir tevazu içinde başarıyla yönetme imkânını yarattığına ve şehirde bulunan canlı bilim ve aydın çevresiyle bu yolda etkileşim kurmuş olmasının ve ülke hakkında şahsen sahip olduğu derin kavrayış gücünün özellikle önemli faktörler olduğuna dikkati çeken van Ess Raoul Motika için OII'deki görevini çekici hale getiren şeyin, Almanya'da profesör olmanın getirdiği bürokratik kısıtlamaların aksine, bir yurtdışı enstitüsü müdürünün sahip olduğu özgürlükler olduğuna değindi. Başkan, konuşmasının planlar bölümünde, Raoul Motika'nın başlattığı, 2021 yılında tamamlanması gereken ve İstanbul'un ideal bir noktasında bulunan Teutonia binası projesinin OII için büyük bir fırsat olacağını söyledi ve sözlerini Motika'ya Orient-Institut ve Max Weber Vakfı için yaptığı başarılı çalışmalar için tekrar teşekkür ederek bitirdi.

Max Weber Vakfı genel müdürü **Dr. Harald Rosenbach** Raoul Motika'nın Aralık 2008'de dört yıllık bir görev süresiyle Orient-Institut'un bilimsel danışma kuruluna alındığını, ama kendisine sadece iki oturum sonra, meslek kariyerinin zirvesi olan müdürlük görevini üstlenmesi için çağrı yapıldığını anlattı. Enstitü'nün Orient-Institut Beirut'un şubesi olmaktan çıkıp kendi kimliğine sahip, bağımsız bir kuruluş olduğu döneme rastlayan çalışmasıyla Raoul Motika'nın hem OII hem Max Weber Vakfı için olağanüstü bir nimet olduğunu söyleyen Rosenbach kuruluşun güç dönemlerde de rotasını şaşırmadığını ve en az kaynak ile en büyük sonuçları elde ettiğini belirtti. Rosenbach sözlerine Motika'nın başlattığı disiplinlerarası gezilerin kendini ispat ettiğini ve örneğin tanınmış Karlsruher Institut für Technologie (Karlsruhe Teknoloji Enstitüsü, KIT) ile ortak çalışma imkânını sağladığını ekledi ve Motika'nın ev sahibi ülkede yüksek kalitede araştırma ve tutarlı bir ağ iletişimi stratejisini sürdürdüğünü ve böylece Almanya dışında yapılan kurumsal odaklı bilimsel araştırmanın vazgeçilemeyecek bir artı değer taşıdığını cesur bir şekilde kanıtlamış olduğunu, dolayısıyla 2017 değerlendirmesinin getirdiği olumlu sonucun sürpriz olmadığını vurguladı. Rosenbach Raoul Motika'nın vaktiyle Enstitü'nün İstanbul merkezine uzak bir yer

olan Tarabya'ya taşınmasına karşı çıkıp eski şehir merkezinin canlı ortamına yerleşmesini savunduğunu hatırlatarak Teutonia binasına taşınmanın Motika'yı izleyecek müdür için büyük bir fırsat ve sınav olacağını belirtti, ardından Motika'ya Vakıf merkeziyle kurduğu olağanüstü işbirliği, gösterdiği açık sözlülük, berraklık ve ilişkilerindeki doğrudanlık için teşekkür ederek konuşmasını şu atasözleriyle bitirdi: »Giden hiçbir zaman hepten gitmez.«

© Jennifer Zumbusch
Max Weber Stiftung

Raoul Motika'nın hizmetlerini dile getirme işini Orient-Institut adına, Enstitü'nün müdür yardımcısı sıfatıyla **Dr. Richard Wittmann** üstlendi. Önce evsahibi ülkede Motika'nın İstanbul'da görevli bulunduğu döneme rastlayan alışılmadık güçlükteki politik, sosyal ve ayrıca ekonomik şartları hatırlatan Wittmann, Raoul Motika'nın bir sınav niteliğindeki bu şartlara çok yönlü bir bilimsel program hazırlayarak karşılık verdiğini, geçmişte var olanın ardından kederlenmek yerine yeni bir araştırma stratejisine yöneldiğini ve bu adımın OII'yi Max Weber kuruluşları içerisinde gerçekten tam teşekküllü bir bölgesel araştırma enstitüsüne dönüştürdüğünü vurguladı. Wittmann bu yolda ortaya konan tematik yayılımın, daha çok tarihi ve türkolojik-dilbilimsel doğrultudaki klasikleşmiş yönelişin çok ötesine geçtiğini belirtti. Wittmann bölgenin disiplinler ötesi araştırılması çabasının yeni bir akademik meslek birliğinin kurulmasına kadar varmasının, Raoul Motika'nın başarısı olduğunu, hayata geçirilmesi çalışmalarını büyük ölçüde kendisinin başlattığı ve 2011 yılında Orient-Institut İstanbul'un mekânlarında kurulan Türkoloji, Osmanlı ve Türkiye Araştırmaları Derneği'nin (GTOT) çatısı altında klasik şarkiyatçı bilim dallarının yanı sıra örneğin kendine özgü metodolojileriyle beraber müzikoloji ve tıp sosyolojisi gibi bir dizi disiplinin de »bizim« bölgemizi araştırma çabasına katıldığını anlattı. Wittmann ayrıca

GTOT'un pek kısa bir süre içinde gelişerek Türkiye ve Yakındoğu konusunda çalışan uluslararası uzman birlikleri arasında öne çıkarak, Almanya'nın çeşitli şehirlerinde düzenlediği uzman toplantılarıyla olsun yayınladığı *Diyâr* dergisiyle olsun Yakındoğu konusundaki araştırmalar konusundaki algıyı uluslararası düzeyde yeniden biçimlendirmiş olduğunu ekledi. Wittmann'a göre, bu yeni uzman birliği çatısı altında temsil edilen genişletilmiş bilimdalları yelpazesinin bir yansıması da Motika döneminde Orient-Institut İstanbul'un çalışma konularının geniş bir alanı kapsayacak biçimde genişletilmiş olmasında görülebilir. Dr. Wittmann Orient-Institut İstanbul'un bütün mensupları adına Prof. Motika'ya takdir ve teşekkürlerini dile getirdi.

Bilimsel Danışma Kurulu'nun 2013'ten beri üyesi ve 2019'dan beri başkanı olan **Prof. Dr. Ildikó Bellér-Hann** (Kopenhag Üniversitesi), Motika'nın kendisini görevine adanmasından ve Enstitü'nün imkânlarını en verimli biçimde kullanmak yolunda gösterdiği azimden ne kadar etkilendiğini anlattı ve bu amaca ulaşmak için etrafına olağanüstü bilim insanlarını toplayarak birçok proje geliştirdiğini ekledi. Bilimsel Danışma Kurulu'nun, Enstitü'nün nasıl bir gelişme göstermekte olduğunu ve temel donanımından beklenenin ötesinde bir verim gösterdiğini oturumların sonunda tekrar tekrar tesbit ettiğini aktaran Bellér-Hann, Motika'nın, çalışma arkadaşlarıyla beraber karşısına çıkan bütün görevleri kabul ederek hem diplomatik hem bilimsel bir duyarlılık sayesinde bunların üstesinden geldiğini vurguladı. Bilimsel Kurul oturumlarında her zaman, OII'ye hakim olan misafirperverliğin ve olumlu atmosferin tadına vardıklarını, müdürlük raporlarının daima ilginç, öğretici odaklı olduğunu, profesyonelce yazılmış olmakla birlikte mizahtan da yoksun olmadıklarını anlatan başkan, Motika'nın Enstitü çalışanlarından yüksek beklentisinin Enstitü'nün başarısında canalcı bir önem taşımış olmaları bir yana, kendisinin de gösterdiği inanılmaz çabada bulduklarını

vurguladı. Ildikó Bellér-Hann Raoul Motika'nın görevden ayrılmasının Bilimsel Danışma Kurulu üyeleri için de üzücü olduğunu, bununla beraber Enstitü'nün onun kazanımlarının oluşturduğu temel üzerinde çalışmaya devam edeceğine kani olduklarını ekleyerek Kurul adına, Raoul Motika'ya Enstitü'deki her işe dahil olduğu ve temel görevlerinin gerektirdiğinin çok ötesinde, şevkle yaptığı çalışmalar için teşekkür etti.

Prof. Dr. Ralf Martin Jäger (Münster Üniversitesi) Raoul Motika'nın Alman Araştırma Kurumu'nun (DFG) uzun vadeli bir projesi olan »Corpus Musicae Ottomanicae« (CMO) içindeki yıllardan beri oynadığı rolü değerlendirirken OII çatısı altında müzik araştırmalarına ayrılmış bir uzman araştırmacı kadrosu oluşturmuş olmasının, bu arada paradigmatik önem kazanan araştırma projelerinin ortaya çıktığı çalışma alanındaki disiplinlerarası yayılımın genişliği ve çoğulluğu göz önüne alındığında, eşine nadir rastlanır bir sevinç kaynağı olduğuna değindi ve »Corpus Musicae Ottomanicae« projesine katılma kararının özellikle verimli bir gelişme olduğunu vurguladı. Jäger başvuru sürecini hatırlatırken başlangıçta endişeler olduğunu, fakat Raoul Motika'nın ayrıntıya önem veren çalışma biçimi ve proje desteği bulunması konusunda sahip olduğu uzun tecrübesine dayanan tavsiyeleri sayesinde bunların aşıldığını anlattı. İşbirliği sözleşmesinin ilk kilometre taşı Eylül 2013'te konmuş, bunu Nisan 2014'te on iki yıl süreli DFG uzun dönem projesinin onaylanması izlemişti. CMO'nun tam da bir dünya müzik tarihine doğru bir yöneliş içinde bulunan müzikolojinin gelişimine önemli bir katkı sağladığını belirten Jäger bu projenin, bilimdalı içinde yöntemler, konseptler ve içerikler bakımından yenileşmenin ne kadar zorunlu

olduğunu gösterdiğini ve bu arada kaynak malzemesinin ortaya konmasının ve açık olarak erişilebilir kılınmasının temel konular olduğunu vurguladı. Jäger bunun için de sürekli olarak sahada varlık göstermenin, bölgesel ve uluslararası araştırma ağlarına partner olarak eklenmenin ve beraberce stratejiler ve çözümler geliştirmenin gerekli olduğuna değindi ve Raoul Motika'nın yönetiminde OII'nin geleceğe yönelik konuların ortaya atılmasını ısrarla teşvik etmesiyle kültürler ve etnisiteler arası tartışmaları bir yandan mümkün kılıp bir yandan da derinleştirdiğini belirtti.

Görevden ayrılan Müdür'ün duygulandırıcı veda konuşmasını (bkz. Editörden) Enstitü çalışanlarını temsilen **PD Dr. Judith I. Haug**'un (Osmanlı İmparatorluğu'nda ve Türkiye'de Müzik) ve **Dr. Melike Şahinol**'un (İnsan, Tıp ve Toplum) teşekkür konuşmaları izledi. Şahinol toplantı öncesinde, OII'nin şu andaki ve eski çalışanlarına bir anket göndermişti ve gelen anket cevapları Raoul Motika'yla beraber geçirilen yıllarda çekilen fotoğraflarla bir araya getirilmişti. Sanatsal bir albüme dönüşen bu özel derleme Motika'ya veda hediyesi olarak sunuldu. Ankete verilen bazı cevapları okuyan Şahinol, her bir çalışanın şahsi durumuyla samimi olarak ilgilenen, kadrini bilen ve kendisi de çalışanlarla kişisel yaşantı ve deneyimlerini paylaşmaktan geri kalmamış bir kişinin portresini çizmiş oluyordu. Şahinol, bu özellikleri ile Raoul Motika'nın kariyerinde sahip olduğu yüksek saygıdeğer konumu ile birlikte eski ve yeni çalışanlar tarafından oldukça canayakın ve mütevazı bir kişi olarak görüldüğünü vurguladı. Bir araştırmacı şöyle yazmıştı: "İstanbul dolaylarındaki motosiklet meraklıları üzerine yaptığı son saha araştırmasında anlattığı eğlenceli hikâyelerden Anadolu'da kamyonlara takılan muskalara varıncaya kadar her çeşit garip nesneye karşı gösterdiği tutkulu merak

bana daha ilk karşılaşmamızda göstermişti ki, Prof. Motika ile beraber çalışmak asla can sıkıcı bir iş olmayacaktı." Başka bir araştırmacı da Raoul Motika'nın "yaşama sevincini ve iyimserliğini, samimiliğini ve açık sözlülüğünü, işindeki ciddiyeti ve hevesini mizah duygusu ve belli rahat tavırlarıyla birleştirebilmesini, hakseverliğini ve bilgisini" övüyordu. Melike Şahinol Raoul Motika'yı engin vizyon sahibi, önemli bir öğüt verici ve destek kaynağı, İstanbul'un kalbindeki Enstitü'ye motivasyon veren ve yenilikçi bir şahsiyet olarak uğurladı.

Program Alman Bilim ve Araştırma Federal Bakanlığı'nın (BMBF) *İran ve Ötesi: Sürdürülebilir Bilimsel İşbirliği – Sürekli Çalışma Grubu* projesinden **Dr. des. Kamyar Nematollahy**'nin sunduğu bir müzik katkısıyla kapandı. Şour makamındaki kısa bir giriş taksimini Keivan Saket'in Çahârmezrâb türünden »Bahârân« [İlkbaharlar] adlı bir parçası izledi.

Prof. Dr. Raoul Motika'ya iyi dileklerimizi sunar, hayatının bu yeni döneminde ortak çalışmalarda bulunmayı temenni ederiz.

OII’de Yeni Fırsatlar ve Olanaklar Koronayla İlgili Araştırma

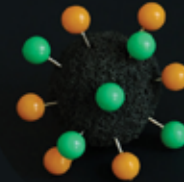
Dr. Ruth Bartholomä

SARS-CoV-2 virüsü Orient-Institut İstanbul’da da birçok değişikliğe yol açtı. Fakat zorunlu kısıtlamaların yanı sıra, çeşitli alanlarda (din, hukuk, tıp sosyolojisi, dilbilim) yeni, ilginç araştırma alanları da açıldı ve buralarda şimdiden, geçtiğimiz aylarda, çeşitli etkinlikler ortaya çıktı. Örneğin, OII 25 Haziran 2020’de, »Iterations of the COVID-19 Pandemic: Themes and Problem Spaces in Turkey, Iran and Germany« başlıklı bir online atölye düzenledi ve bu atölyede hem OII içinden hem de Almanya, Türkiye ve İran’dan birçok bilim insanı toplamda on konferans vererek korona ile ilgili çalışmalarını sundular. (Blog haberi için link: <https://bit.ly/3gSNwWo>).

Ayrıca, OII araştırmacılarının şimdiye kadar geliştirdiği fikirlerden ve çalışmalardan somut tasarılar ortaya çıktı ve bunlar teşvik almak amacıyla şimdiden çeşitli kurumlara (Volkswagen Vakfı, Alman Araştırma Birliği (DFG)) iletildi. Bu çalışmaların, onaylanmaları halinde, KIT-ITAS (Karlsruhe Teknoloji Enstitüsü / Teknoloji Sonuçları Öngörü Enstitüsü) çatısı altındaki işbirliği partnerleri, İstanbul Bilgi Üniversitesi ve başka kurumlarla birlikte yürütülmesi söz konusu.

Iterations of the COVID-19 Pandemic: Themes and Problem Spaces in Turkey, Iran and Germany

The spread of SARS-CoV-2 took place along the arteries and capillaries of globalization. Hardest hit were thus major nodal points of such global flows, centres of commerce, travel and tourism like New York, Paris, London, but also Istanbul. Places of pilgrimage like Mashhad and Qom in Iran have counted among the global COVID-19 hotspots as well. Officials around the world have been faced with the analogous task of managing the spread of the virus to prevent the collapse of national health care systems and large numbers of fatalities. Consequently, formulating and implementing hygiene protocols and social distancing measures have formed the cornerstones of public health interventions nearly everywhere. However, local contexts circumscribed by past experiences with disease, socio-cultural specificities, demographics, communication infrastructures, knowledge landscapes, legal frameworks, political cultures, etc. present highly varied topographies shaping how the pandemic is perceived by both officials and local populations as well as the kinds of interventions pursued and their effects. This online workshop brings together on-going research conducted in major pandemic centers in Iran, Turkey and Germany, aiming to map common themes and problem spaces emerging from the specific challenges faced in each of these countries.

Hosted by

ORIENT-INSTITUT
ISTANBUL

Max Weber
Stiftung

Deutsche
Forschungsgemeinschaft
Institute in Munich

"Commensal Clusters" by Jennifer Jones-Kitt
<https://www.riac.com/pdfs/114207126PMO144756146046>
Licensed by CC BY-NC-SA 2.0 <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.0/>

25 Haziran 2020'de Orient-Institut-Istanbul'da yapılan atölyenin afişi.
Tasarım: Burak Taşdizen

Covid-19 Sürecinde Tip 1 Diyabetli ve Sürekli Glikoz İzleme Teknolojisi Kullanan Çocuklar

Melike Şahinol ve Gülşah Başkavak

İnsülin pompası ve CGM kullanan çocuk. © Şahinol & Başkavak

Tip 1 diyabetin (T1D) günlük çoklu enjeksiyonu içeren geleneksel tedavisi özellikle çocuklar için muazzam bir fiziksel ve psikolojik zorluk anlamına gelir. Buna karşılık, sürekli glikoz ölçüm ve izleme sistemleri (Continuous Glucose Monitoring-CGM), çocuklara ve ailelerine hastalıkla mücadelede temel bir yardımcıdır. 2020 yılında tamamladığımız “E-Sağlık: Türkiye’de Öz-Takip Cihazlarının Pratikleri ve Sosyo-Kültürel Boyutları (VALID-TR)” başlıklı araştırmamızda, T1D’de kullanılan CGM’nin bütüncül nitelikte olmaması halinde bazı riskler ortaya çıkartabileceğini ve kullanıcıların CGM’yi sadece teknolojik bakımdan iyi bir çözüm olarak gördüğünü bulgulamıştık. Bunun nedeni, CGM deneyiminin teknolojiye karşı yüksek derecede güven yaratması, ancak bu süreçte, günlük rutine katı şekilde entegre edilmesi gereken beslenme ve egzersizle ilgili hayati önlemlerin ihmal edilmesidir. Bu ihmallerin en önemlilerinden biri olarak, CGM kullanırken diyetine dikkat etmeyen ve çok az fiziksel egzersiz yapan çocukların aşırı kilo alma durumları sayılabilir. Pandemi döneminde de yetersiz egzersiz ve dolayısıyla kilo alımı T1D’de önemli bir sorun olarak gündeme gelmiştir. Devam (follow-up) projemizde, T1D’li çocuğu olan ailelerin CGM ile ilgili pandemi öncesi ve pandemideki deneyimlerini karşılaştırdık. Araştırma, İstanbul ve Ankara’da her biri T1D’li 6-14 yaş arası çocukları olan sekiz aileyle gerçekleştirilen derinlemesine mülakat ve gözlemlere (Mayıs-Kasım 2019 ve Mayıs-Haziran 2020) dayanmaktadır.

Türkiye’de çocuklara yönelik olarak Mart ve Mayıs 2020 arasında yürürlükte olan yurt içi karantina düzenlemeleri doğal olarak, zorunlu sosyal izolasyona veya ev halkıyla (özellikle annelerle) etkileşimin artmasına, egzersizin yetersiz kalmasına ve günlük rutinlerin aksamasına yol

açmıştı. Görüşmelerde ebeveynler pandeminin olumlu yanları olarak, Türk sağlık sisteminde reçete yazma gibi bazı prosedürlerin hastanelere ve doktorlara gitmeden, eczanelerden direkt erişim kolaylığıyla sağlanır hale gelmesini ve kendilerinin ev ortamında çocuğun diyet rutinlerini daha iyi kontrol edebilmelerini belirttiler. Bununla birlikte, teknolojik desteklerin ve oyunların (CGM, telefon uygulamaları, çevrimiçi sporlar ve toplantılar vb.) kullanılmasına rağmen, karantina genel bir fiziksel egzersiz eksikliğine ve değişen/düzensiz uyku-uyanma ritmine, kilo alımına, motivasyon kaybına ve psiko-sosyal sorunlara yol açtı. Diyabetle ilgili olarak sosyal medyada CGM gibi teknoloji desteğine sürekli vurgu yapılması ve T1D’li çocukların CGM kullanımına rağmen pek çok açıdan kırılğan bir grupta yer almalarının gündemde oluşu umut vericidir. Ancak, CGM gibi teknolojik çözümlerin bunları kullanan çocuklu ailelerin günlük rutinlerine entegre edilebilmesi ve ailelerin bunun gibi dijital sağlık teknolojilerini doğru şekilde kullanabilmesi için, belli düzeyde dijital ve sağlık okuryazarlık düzeylerinin ve becerilerinin mevcut olması gerekir ve bu da T1D’li çocukların esenliği için temel oluşturmaktadır.

İlk araştırmanın bulgularına aşağıdaki kitap bölümünden ulaşılabilir:

Şahinol, M. ve Başkavak, G. (2020). “Türkiye’de Biyomedikalizasyon: Sağlığın Dijitalleşmesi ve Öz-Takip Pratikleri”: A. Turanlı, A. U. Aydınoglu ve M. Şahinol (Ed.), Türkiye’de STS: Bilim ve Teknoloji Çalışmalarına Giriş (s. 103-117). İstanbul: İTÜ Yayınları. (Açık erişim: <https://polen.itu.edu.tr/handle/11527/18483>)

Devam projemizin bulguları ise yayın aşamasındadır.

CMO Müzik Kaynaklarının Kataloglanması İçin Çalışma Grubu Oluşturuyor

Nevin Şahin

Müzik kaynaklarının kataloglanması için bir uluslararası çalışma grubu (CMO Cataloging Working Group) kurulmasına yönelik, uzun zaman önce planlanan, fakat pandemi yüzünden ertelenen bir buluşma 15 Eylül 2020’de çevrim içi olarak gerçekleşti.

Orient-Institut Istanbul müdürü Prof. Dr. Raoul Motika ile CMO projesinin yöneticisi Prof. Dr. Ralf Martin Jäger (Münster Üniversitesi) birer açılış konuşması yaptı. Katkı sunanlar, Jürgen Diet (Bavyera Devlet Kütüphanesi, Münih, IAML başkan yardımcısı), Jennifer Ward (Répertoire International des Sources Musicales RISM, Frankfurt/Main, editör), Aris Bazmadelis (Selanik Aristoteles Üniversitesi müzik kütüphanesi çalışanı), Güneş Çetinkaya-Şerik (İstanbul Teknik Üniversitesi Prof. Ercümen Berker ve Prof. Ş. Şehvar Beşiroğlu Kütüphane, Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi çalışanı) ve Zeynep Helvacı (CMO projesi araştırmacısı) oldu.

Almanya, Yunanistan, Norveç ve Türkiye’den katılımcılarla yapılan çalışma grubu toplantısının uluslararası katılımı sayesinde çeşitli müzik gelenekleri ve bunların kataloglama işinin ortaya çıkardığı farklı talepler söz konusu edildi. Çalışma grubunda, çeşitli dijital platformları göz önünde bulundurularak, batı-dışı denemeler türden müzik kaynaklarının kataloglanması için temel standartlar oluşturulması ve müzik kütüphanesi kataloglarının karşılıklı olarak bütünleşmesi sürecinin ilerletilmesi hedefleri belirlendi. Zoom üzerinden yapılan toplantının ardından gelen MEI (Music Encoding Initiative) Slack kanalı üzerinden gerçekleştirilen tartışmalar bu platformda kullanıcıların erişimine açık.

Corpus Musicae
Ottomanicae

Critical Editions of
Near Eastern Music Manuscripts

CMO Cataloging Working Group Meeting

Online event 15 Sept 2020

11:00-12:00 EEST on Zoom

11:00-11:10 Opening Speeches

Prof. Dr. Raoul Motika (Director, Orient-Institut Istanbul)

Prof. Dr. Ralf Martin Jäger (Project leader, CMO, University of Münster)

11:10-11:20 "Cataloging of music sources in music libraries"

Jürgen Diet (Vice President, International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres)

11:20-11:30 "Cataloging concerns at RISM related to non-Western music"

Jennifer Ward (Editor, Zentralredaktion, Répertoire International des Sources Musicales)

11:30-11:40 "Cataloging rules and sources of Byzantine music. Challenges and problems"

Aris Bazmadelis (Librarian, Aristotle University of Thessaloniki, Library of Music Studies)

11:40-11:50 "Cataloging music manuscripts in Turkish music libraries"

Güneş Çetinkaya-Şerik (Librarian, İstanbul Technical University Turkish Music State Conservatory Prof. Ercüment Berker & Prof. Ş. Şehvar Beşiroğlu Library Archive and Documentation Center)

11:50-12:00 "CMO Source Catalogue"

Zeynep Helvacı (Research Assistant, CMO, University of Münster)

Moderation Nevin Şahin

12:00-12:15 EEST Coffee Break

12:15-13:00 EEST on Slack

-Discussions on cataloging concerns and suggested minimum cataloging standards

Moderation Zeynep Helvacı

Orient-Institut İstanbul'da Yeni Araştırma Alanı: Türkiye'de ve İran'da Gündelik Dindarlığın Materyalitesi

Esther Voswinckel Filiz

Eyüp Sultan Camii, İstanbul (Shutterstock, lisanssız)

Anadolu'daki şehirlerarası yollarda gördüğümüz eski ve yeni kamyon muskaları toplumun geçirdiği değişim üzerine ne anlatır? İstanbul'daki tasavvuf evliyasının tâc-ı şerîf ve destarlarına hangi menkıbeler katılmıştır? »Aziz Antonius'un ekmeği« İstanbul'da pandemiyle mücadele içinde nasıl bir rol oynar ve covid-19 döneminde İstanbul ve Meşhed'deki türbelerin ziyaret edilmesinde hangi yeni ritüeller gözlenmektedir? Bunlar, geçtiğimiz aylarda »Anadolu Dinler Tarihi« araştırma alanında, İran, Pakistan ve Türkiye'den araştırmacıların canlı bir diyalog içinde ele aldığı konulardan birkaçı oldu.

Dinler bir metinden veya düşünce yapısından fazlasıdır. Daha çok, bütün duyuların katılımıyla yaşanılır ve bu arada nesnelere, maddelere, binalara, mekânlar, sesler, kokular ve yiyecekler önemli bir rol oynar. Bu düşünce sadece din antropolojisinde merkezi bir yer almakla kalmıyor, disiplinlerarası

din araştırmalarında yirmi yıla yakın bir zamandan beri gündelik hayatın estetik ve maddi yönlerine yönelik ilginin de büyümekte olduğu görülüyor. Ancak İran ve Türkiye'de din konulu araştırmalarda bu tarz yaklaşımlara şu ana kadar şaşılacak derecede az rastlanıyor. Bu bakımdan, gündelik dini pratiklerdeki maddi unsurların araştırılması Orient-Institut İstanbul'un »Anadolu Dinler Tarihi« adlı çalışma alanı içinde yeni bir ağırlık merkezi oluşturmaya başladı. 2021 yılının önümüzdeki aylarında yapılacak olan çalışma grubu toplantıları ve bir dizi konferansı *Materialities of Everyday Religiosity, Historical and Contemporary Dynamics in Turkey and Iran* (10.-12.6.2021) adlı atölye izleyecek. Orient-Institut İstanbul bu toplantıya İran'dan gelecek 15 misafirin yanı sıra Türkiye, Pakistan, Fransa ve Almanya'dan birçok katılımcı bekliyor.

Armand Aupiais

Université de Paris

Türkiye’de Evangelikal İnanç Mensupları. Kentsel Yörüngeler, Dinsel Emek, Protestanlık Tarihi

Antakya’da Protestan kilisesi
Foto: Armand Aupiais

Armand Aupiais doktora çalışmasında, otuz kilisede yaptığı bir etnografik ankete dayanarak, Protestanların İstanbul'un geçmişinde ve bugününde gösterdiği çokyönlü varlığını ele alıyor. Aupiais'in araştırmasının konusu, Evangelikal gruplar ve bunların biçimlendirdiği kentsel döngüler arasında bulunan ve söz konusu kişilerin çoğunlukla Batılı yabancılar, Türk Hristiyanlar, Türk dönmeler veya Güney Yarımküre göçmenleri oluşuna dayanan karşılıklı bağımlılıklar ve asimetric ilişkiler. Bunlardan yola çıkan araştırmacı çalışmasını sayıları az olan »Türk«, »göçmen« ve »karma« kiliseler çerçevesinde, bu son iki gruba yoğunlaştırıyor. Bu doktora tezi inananların sosyal yörüngeleriyle iç içe olan kilise çalışmalarının

güçlü iyimserlik anlatıları içerdiğini ve Türkiye'yi çağdaş Hristiyanlık'ın kalbi olarak tanımlama eğiliminde olduğunu gösteriyor. Aupiais bu çalışmanın bir uzantısı olarak, gerek Türkiye kökenli gerek Küresel Güney göçmeni inananların Türkiye'nin çağdaş Hristiyan ortamı içindeki katılımlarını inceliyor. Orta büyüklükteki Anadolu şehirlerinde yapılan bir etnografik inceleme temelinde, resmen tanınmış bir azınlık belleğinin mirasçısı olmayan küçük ve marjinal Evanjelik kiliselerin Osmanlı geçmişiyle – mezheplerin bölünmesine ilişkin makro anlatıları sorgulayarak, hatta bazen Osmanlı Protestanı bir miras sahibi olduklarını ileri sürerek – nasıl bir tarihsel süreklilik oluşturabildikleri araştırıyor.

Jillian Ma

Koç Üniversitesi, İstanbul

Osmanlı/Türk – Çin Aydınları Arasında Etkileşim: 1908-1939

Bir Osmanlı ders kitabından iki Çinli resmi, Resimli Haritalı Coğrafya-ı Umumi (Üçüncü Sene). İstanbul: İbrahim Hilmi Askeri Kütüphanesi, 1911, s. 125.

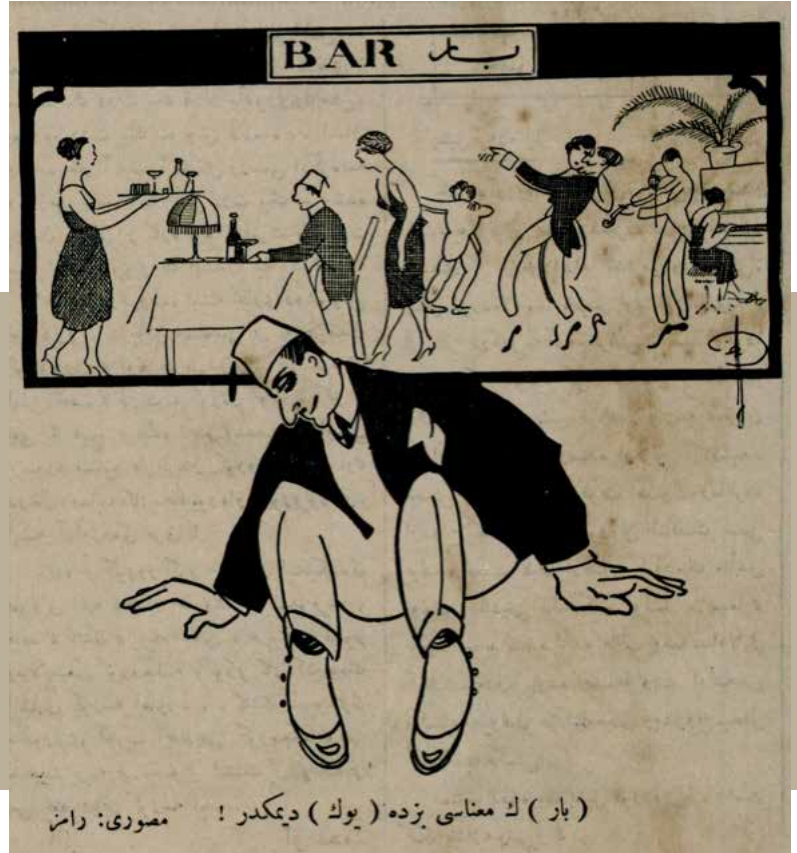
Bu doktora projesi 20. yüzyıl başında Osmanlı/ Türk ve Çin aydınları arasındaki fikir alışverişinin izini sürmeyi amaçlıyor. Söz konusu dönem, her iki tarafın da ülke içindeki benzer yozlaşma krizlerine ve dışarıdan müdahalelere karşı çözümler aradığı bir dönemdir. Bu dönemde büyük imparatorluklar yıkılır, bir yanda Jön Türk Devrimi (1908-1909), Türk İstiklal Savaşı (1919-1923) ve Türkiye'deki sosyo-ekonomik reformlar, öbür yanda, Çin'de, Xinhai Devrimi (1911), Millî Devrim (1924-1927) ve Tarım Devrimi Savaşı (1927-1937) süreçleri içinde ulus-devletler ortaya çıkar. Osmanlıların Pekin'de elçilik kurması (1908, 1909) ve Çin-Türk dostluk antlaşmasının imzalanması da (1934) aynı zamana rastlar. Türkiye'nin ve Çin'in modern çağa girmeye zorlanırken geçtikleri yollar bu dönemde şekillenmeye başlamıştır ve bu arada ortaya çıkan düşünce ve görüşler günümüze kadar yankı bulmaktadır.

Osmanlı ve Çin arşiv belgeleri ve önemli bazı politikacı ve aydınların gazete makaleleri, gezi yazıları ve hatırate yönelik analizleri temel alan araştırmanın konusunu coğrafî olarak birbirinden uzak olan iki toplumun birbirleri hakkında ne bildikleri, kendilerini (ulus-) devlet oluşumu ve dinî bağlantılarla ilgili politik sorunları açısından karşı tarafa nasıl tanıtıp, karşı tarafı nasıl algıladıkları, etkileşimlerinin birbirleri hakkındaki bilgiye nasıl damga vurduğu ve bu iki ülke arasındaki karşılaşmaların bazı üçüncü ülkeler üzerinde ne gibi etkiler yaptığı soruları oluşturuyor. Projede bakış açısı »Avrupa'nın hasta adamı« ve »Asya'nın hasta adamı« temelli Batı söyleminden kaydırılarak bu iki ülkenin birbirlerini gerçekten nasıl algıladıkları ve birbirleriyle nasıl etkileşime girdikleri sorusuna çevriliyor ve Batı dışındaki bu iki güç arasında nasıl bir fikir alışverişi olduğu ve başa çıkmak zorunda oldukları zorluklar karşısında hangi çözümleri paylaştıkları aydınlatılmaya çalışılıyor.

Merve Köksal

Akdeniz Üniversitesi, Antalya

İşgalin Arka Planı Üzerine Bir Anlatı: İstanbul'da Yeraltı Dünyası, 1918-1923

»(Bar)ın manası bizde (yük) demektir!«
Çizim: Ramiz, Aydede, sayı 71, 4 Eylül
1922.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki ilk yılların çokkültürlü ve çokdilli olarak birarada yaşama potansiyeliyle uzun zamandan beri gayet çekici bir şehir olagelmiş İstanbul üzerinde hem yıkıcı hem yapıcı etkileri oldu. Müttefiklerin neredeyse beş yıl süren işgali imparatorluk başşehrini dünyanın yoğun telaş içinde bulunan bir düğüm noktası haline getirdi. İstanbul birçok insan için Batı'ya yapacakları yolculukta geçiş noktasını oluşturuyordu. Bu sürecin tabii bir sonucu olarak şehir alışık olmadığı biçimde, sıradışı kültürel biçimler ortaya çıkaran bir potaya dönüştü. Bu durum karşısında İstanbul'un yeraltı dünyası gerek hızlı değişikliklerin yol açtığı travmanın gerek bu kaosu ortaya çıkardığı üretkenliğin biçimlendirdiği, kendine özgü bir karışım bölgesi oldu. Kendine özgü bir kozmopolit kimliğe sahip ve işgal bağlamında daha önce benzeri görülmemiş transnasyonal ilişkilere sahne olmasına rağmen, İstanbul'un bu hareketli atmosfer içinde yeniden biçimlenen yeraltı dünyası üzerine bilgimiz alabildiğine azdır.

Doktora çalışmasının hedefi, bu çokyönlü dünyadaki hayatı disiplinlerarası bir yaklaşımla incelemek, mültinasyonal etkileşimleri hem yaşantı anlatıları hem sanat eserleri üzerinden ele alarak olan bitene alternatif bir mikro tarih bakış

açısı yöneltmek. Çalışmanın ağırlığını Beyoğlu'nun, içinde sosyal veya politik ilintilerden veya cinsel kimliklerinden ötürü toplumdan dışlanan kişilerin önemli bir yer tuttuğu Asmalımescit mahallesi oluşturacak. Bu kişiler, örneğin sürgünde bulunan sanatçılar, aydınlar, Bohemyenler ve gece kulübü müşterileri olarak akademik üretim kapsamında erişilemeyen insanlar.

Gözümüzün önüne gayet kişisel sahneler seren, geniş kapsamlı edebiyat metinleri, günlükler, hatırat ve gezi yazıları, ayrıca özel arşivler, sanat koleksiyonları, gazete ve dergilerdeki şimdije kadar değerlendirilmemiş yazı ve resimler Asmalımescit'teki yeraltı ortamına bir ışık tutma vaadinde bulunuyor. Araştırma projesinin amacı, klandestin hayata ait dinamiklerin işgal dönemine rastlayan, dikkate değer kısalıkta bir süre içinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin erken dönemindeki kültür hayatı üzerinde etkileri görülecek uzun yayımlı sosyal dönüşüm süreçleri başlatmalarının nasıl gerçekleştiğine açıklık getirmek olacak. İstanbul'da yeraltının iç üretkenliği marjinalleştirilmiş grupların sürdürdüğü karmaşık, ama verimli ilişkiler üzerinden açılınarak bu ortamı oluşturan kişilerin aktörler ve anlatıcı sesleri olarak mevcut tarih anlatılarına katılabilmelerinin sağlanması amaçlanıyor.

Jaimee Comstock-Skipp

Leiden Üniversitesi

Turan'ın Torunları: Şeyban Özbekleri Gözünden Firdevsi'nin Şehname Destanı. Bağdat'tan Buhara'ya Kadar Sanat Alışverişi

Ghazan Khan, Cengiz'in torunu, Urjan'da asillerine ziyafet veriyor. Abulhayrit sülalesi kroniği olan Abu'l Khair Khan Tarihi'nden, 1540 civarı, Semerkent. Tashkent Beruni Institut ms. 9989, f.173r.

Jaimee Comstock-Skipp tezinde 16. ve 17. yüzyıldaki Osmanlı ve Orta Asya Şeybani coğrafyasındaki resimli el yazmalarını inceliyor. Birçok akademisyen, çalışmalarında İran'ın merkezi bölgesindeki Şehname el yazmalarına yoğunlaşmalarına rağmen, bu bölgeye komşu olan Şeybani bölgesine ve bu bölgeyle İran arasında var olan siyasi ve sanatsal bağlantılara yeteri kadar ilgi göstermemiştir. Yazar akademik çalışmalarda bu boşluğa işaret ederek, şimdiye kadar genellikle tek bir hanedana hasredilmiş olan resimli Fars elyazmaları araştırmalarının kapsamını genişletmeyi amaçlıyor.

Araştırmada özellikle, »Şehname'yi Şeybani yapan şey nedir?« sorusu üzerinden irdeleniyor. Firdevsi'nin sıklıkla resimlendirilmiş olan epik şiirinin günümüze gelen Farsça ve Türkçe kopyaları ve onu model alan saray biyografileri Anadolu'da, İran'da ve Orta Asya'da bu elyazmalarının, biçimlerinin, katiplerinin, sanatçıların ve kavramlarının geçişine tanıklık ediyorlar. Sanat tarihi bakış açısıyla gerçekleştirmiş olduğu bu çalışmada yazar iki alana katkı sağlamaya çalışıyor: Türk ve Fars kitap sanatları ve Erken Modern çağda Osmanlı ve Orta Asya siyaset tarihi çalışmaları.

Dis-/Abilities – Dijitalleştirme Bağlamında Engellilik/ Engelsizlik ve Medya

Galatasaray hayranı Kerem'in sarı-kırmızı ROBOTEL'i Melike Şahinol öncülüğünde Maker Atölye'de yapıldı. Kaynak: <http://www.robotel.org/wp-content/uploads/2020/04/19-mart-2019.jpg>, copyright: robotel.org

Araştırmacı Dr. Melike Şahinol'un da üyesi olduğu "Dis-/Abilities – Dijitalleştirme Bağlamında Engellilik/Engelsizlik ve Medya" ağı (Dis-/Abilities – Nicht-/Behinderung und Medien im Kontext der Digitalisierung, sözcü: Dr. Robert Stock, Konstanz Üniversitesi) 2020 baharında DFG tarafından onaylandı ve teşvike değer bulundu. Projedeki araştırmacılar örneğin, beden ve teknoloji arasındaki çeşitli bağlantıların spesifik konstelasyonlarda nasıl oluşturulduğu sorusunu ele alıyorlar. Ağın üyeleri Engellilik/Engelsizlik ile dijital medya arasındaki karşılıklı etkileşim ve koşullandırma ilişkilerini farklı disiplinlerden ve metodolojik perspektiflerden inceleyecek ve faillik, yardım, erişilebilirlik gibi bağlamlarda bedenlerin

ve teknolojilerin eş-inşasını araştırmak için bazı önemli kavramsal çerçeveler oluşturacaklar. Şahinol, "Eklemeli Üretim: Çocuklukta Olanak Sağlayan Teknolojiler" başlıklı doçentlik projesiyle katılarak şimdiye kadar elde ettiği başlıca ön-sonuçları tartışmaya açacak. "Sakatlık Teknobilimi" bağlamındaki teknolojik iyileştirme kavramının ötesinde çocuklar ve engellilik için üç boyutlu (3B) yazıcıyla protez geliştirilmesi konusuyla ilgilenen bu proje çocuklar için 3B baskı protezlerin geliştirilmesinde en önemli unsurun, çeşitli nedenlerden ötürü, "normallik" (arzusu) olmaktan çok iyileştirme olduğu ve bu nedenle normalleştirme uygulaması oluşturmadığı varsayımına dayanıyor.

Dr. Melike Şahinol Alman Sosyoloji Derneği'nin “Beden ve Spor Sosyolojisi” Seksiyonu Yönetim Kurulunda

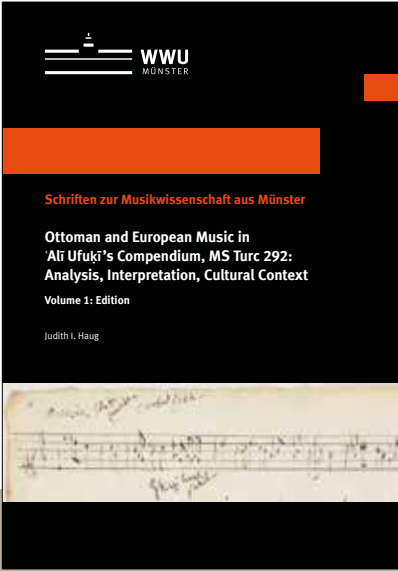
“İnsan, Tıp ve Toplum” araştırma alanı yöneticisi Dr. Melike Şahinol Alman Sosyoloji Derneği'ndeki “Beden ve Spor Sosyolojisi” alt biriminde yapılan seçimde 2020-2022 dönemi için yönetim kurulu üyeliğine seçildi. İçinde beden–tıp–teknik ve (Türkiye) toplum(u) konu öbeklerinin ele alındığı sosyolojik araştırmalar alanı böylece Almanya'daki araştırmacılar bakımından güçlü bir bağlantı daha kazanmış oldu. Şahinol birimin yönetim kurulu üyesi olarak yapacağı çalışmaların doğa ile kültür arasında yer alan ve toplumun hem ürünü hem üreticisi olan beden konusunun Almanya-Türkiye

işbirlikleri çerçevesinde daha ayrıntılı ve irdelleyici bir biçimde ele alınmasına bir katkı sağlayacağını ümit ediyor.

OII Çalışanlarının Yayınları

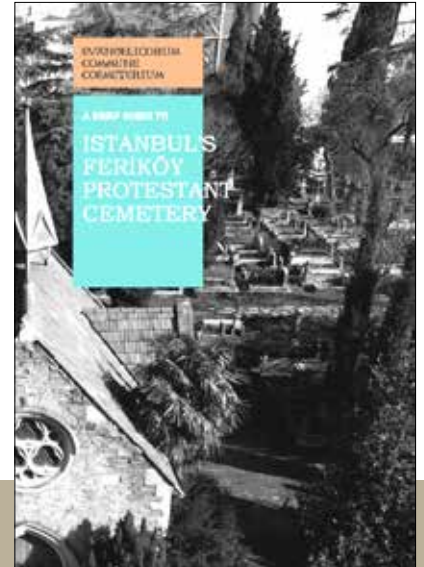
Dr. Melike Şahinol, Prof. Dr. Aydan Turanlı (İstanbul Teknik Üniversitesi) ve Dr. Arsev U. Aydınoglu (Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara) STS Turkey araştırma ağı çerçevesinde yeni bir *Türkiye’de STS: Bilim ve Teknoloji Çalışmalarına Giriş* başlıklı derleme kitabı yayınladılar. Bu kitaba İTÜ yayın sunucusundan ulaşılabilir: <https://polen.itu.edu.tr/handle/11527/18483>.

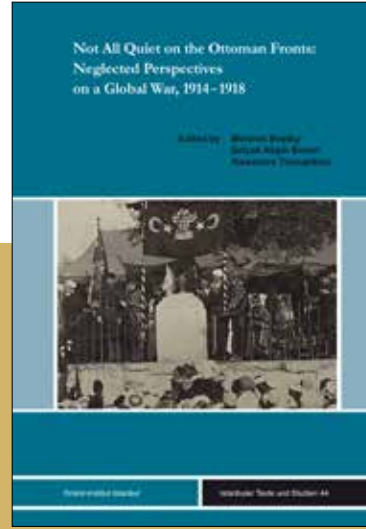
PD Dr. Judith I. Haug *Ottoman and European Music in Ali Ufukî's Compendium, MS Turc 292: Analysis, Interpretation, Cultural Context* adlı habilitasyon çalışmasını edisyonun ve eleştirel raporun yayınlanmasıyla tamamlamış bulunuyor. Her üç kitap WWU Münster'in yayın sunucusunda açık erişime konu: <https://miami.uni-muenster.de/Record/491e5d83-56d4-4555-8e5f-a41ed04df6f4> (Edisyon ve Rapor); <https://miami.uni-muenster.de/Record/cdcbc9ca-52a4-4f05-9665-f0df9eca6292> (İnceleme).

Dr. Richard Wittmann Osmanlı İmparatorluğunda Protestan varlığı konusundaki araştırmaları çerçevesinde, Dr. Brian Johnson'la birlikte, *Evangelicorum Commune Coemeterium. A Brief Guide to Istanbul's Feriköy Protestant Cemetery*'yi yayınladı. Kitap öncelikle açık erişim formatında Feriköy Protestant Cemetery Initiative tarafından yayınlandı: <http://www.ferikoycemetery.org/visitor-guide/>. Bu yayımı basılı yayımlar ile Almanca ve Türkçe çeviriler izleyecek.

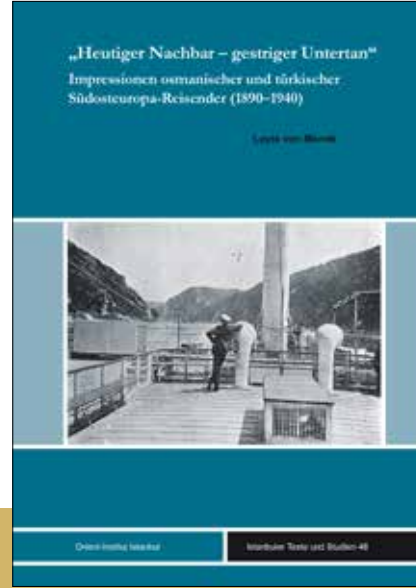
Orient-Institut Istanbul'un »İstanbul Metinleri ve İncelemeleri« Dizisinin Güncel Kitapları Ergon Yayınevinde

44. Mehmet Beşikçi, Selçuk Akşin Somel, Alexandre Toumarkine (yay.). *Not All Quiet on the Ottoman Fronts: Neglected Perspectives on a Global War, 1914–1918*. Baden-Baden 2020, 251 s.

Kitap Osmanlı toplumunun Birinci Dünya Savaşı sırasındaki üç önemli yönünü ele alıyor: seferberlik politikasıyla bunun sosyal ve ekonomik cepheleri, özellikle azınlıkları ve kadınları etkileyen demografik değişimler, hatırlamanın ve temsilin boyutları. Makaleler bireylerin ve sosyal grupların gündelik hayatının dramatik, trajik ve şaşırtıcı

yönlerine bakan birer pencere açıyor. Kitaptaki on orijinal vaka analizinin gösterdiği üzere, bireyler ve gruplar zaman zaman, idare ve askeriye organlarının insanı hiçe sayan uygulamaları üzerine pazarlık yapan ve böylece kaderlerini belirleyen tarihi aktörler olarak ortaya çıkmaktadır.

45. Henning Sievert. *Tripolitaniien und Bengasi um 1900. Wissen, Vermittlung und politische Kommunikation*. Baden-Baden 2020, 625 s.

46. Leyla von Mende. »*Heutiger Nachbar – gestriger Untertan*«. *Impressionen osmanischer und türkischer Südosteuropa-Reisender (1890–1940)*. Hazırlanıyor.

Geç dönem Osmanlı devleti Libya üzerine bilgiyi nasıl üretti? Yerel halkla memurlar arasındaki iletişim nasıl yürüyordu ve ne gibi eylem imkânları söz konusuydu? Araştırma Libya'nın ve koloni dönemi eşliğinde Osmanlı modernizminin az bilinen bir yönünü ele alıyor.

Osmanlı İmparatorluğu içinde konum sahibi olmuş ve özbilincini buradan türetmiş olan bir aydın eliti bu konumun kaybı ve değişimi karşısında nasıl davranır? Bu konu Osmanlı ve Cumhuriyet gezi edebiyatında Güney Avrupa'nın temsili üzerinden, yazarların bireyselliği temelinde izleniyor.

Bütün ITS kitapları <https://www.ergon-shop.de> adresinden e-kitap olarak da edinilebilir. Her kitap yayınlanışından altı yıl sonra Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg kütüphanesi sunucusunda ücretsiz olarak da erişime açılmaktadır: <http://menadoc.bibliothek.uni-halle.de/menalib/nav/classification/1764508>.

MEMORIA. FONTES MINORES AD HISTORIAM IMPERII OTTOMANICI PERTINENTES
Volume 4

Gwendolyn Collaço (Ed.)

Prints and Impressions from Ottoman Smyrna

The *Collection de costumes civils et militaires, scènes populaires, et vues de l'Asie-Mineure* Album (1836–38) at Harvard University's Fine Arts Library

With historical comments by Evangelia Balta & Richard Wittmann

Orient-Institut Istanbul'un *Memoria. Fontes minores ad Historiam Imperii Ottomanici pertinentes* yayın dizisi daha az bilinen ve az yaygın dillerde yazılmış ve çoğunlukla özel kişilerin elinde bulunan otobiyografik belgelere odaklanmaktadır. Dizinin kitapları özgün metinlerin bir İngilizce çevirisi ile yazarın ve eserin tarihi üzerine kısa bir giriş içerir. Metinler basılı nüshanın yanı sıra online olarak da erişime açıktır: <http://www.perspectivia.net/publikationen/memoria>

1. Klara Volarić (Hrsg.), *The Istanbul Letters of Alka Nestoroff*. Bonn 2015.

2. Paulina D. Dominik (Ed.), *The Istanbul Memories in Salomea Pilsztynowa's Diary »Echo of the Journey and Adventures of My Life«* (1760). With an introduction by Stanisław Roszak. Bonn 2017.

3. Ruben Gallé (Ed.), *Strolling Through Istanbul in 1918. The War Memoirs of the German Private Georg Steinbach*. Bonn 2017.

4. Gwendolyn Collaço (Ed.): *Prints and Impressions from Ottoman Smyrna. The Collection de costumes civils et militaires, scènes populaires, et vues de l'Asie-Mineure Album (1836-38) at Harvard University's Fine Arts Library. With historical comments by Evangelia Balta & Richard Wittmann*. Bonn 2019.

Orient-Institut Istanbul'un occasional papers dizisi, *Pera-Blätter*, 1995'ten beri Almanca veya İngilizce ve kısmen Türkçe çevirisiyle yayınlanmaktadır. *Pera-Blätter* sayıları artık, perspectivia.net işbirliğiyle erişime açılmıştır.

www.perspectivia.net/content/publikationen/pera-blaetter.

Sayı 34: Lâle Uluç: *Ottoman-Safavid Relations in the Sixteenth Century and the Importance of the Nakkaşhane*. Hazırlanıyor.

Sayı 33: Eugene Rogan: *Prisoners of the Great War*

on the Ottoman Front, Thyssen Lectures V. Bonn 2018.

Nr. 33 (Türkçe): Eugene Rogan: *Büyük Savaş'ın Osmanlı Cephesindeki Esirleri, Thyssen Lectures V*. Bonn 2018.

Sayı 32: John Horne: *Nineteen Fifteen and the Totalizing Logic of the First World War, Thyssen Lectures IV*. Bonn 2017.

Orient-Institut Istanbul Kütüphanesi

sortiert nach Erscheinungsjahr unscharfe Suche

Neuerwerbungen

Online-Katalog des Orient-Instituts Istanbul

Die Bibliothek des Orient-Instituts Istanbul ist eine wissenschaftliche Spezialbibliothek mit den Sammelschwerpunkten Osmanisches Reich und Republik Türkei in allen Aspekten, sowie Türkvölker außerhalb der Türkei. Sie umfasst rund 35.000 Monographien und ca. 1.300 Zeitschriften, 140 davon laufend.

Die Bibliothek ist eine für jedermann zugängliche Präsenzbibliothek. Sie ist nicht an den Fernleihverkehr angeschlossen.

Orient-Institut Istanbul kütüphanesi Türkoloji alanında uzmanlaşmış bilimsel bir kütüphanedir.

Kütüphane 35.000 kitap ve 1.300 dergiye (140 abone devam ediyor) sahip olup herkese açıktır. Kitaplar dışarıya ödünç verilemez.

Orient-Institut Istanbul - Bibliothek • Susam Sokak 16 - 18, D.8 • TR- 34433 Cihangir - Istanbul
 E-Mail: oilbib@oidmg.org • Internet: [Orient-Institut Istanbul](http://Orient-Institut-Istanbul)
 Telefon: +90 / 212 - 293 60 67 / 252 19 83 • Fax: +90 / 212 249 63 69

Orient-Institut Istanbul Kütüphanesi özellikle Osmanlı Devleti'nin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün yönlerine (dil, tarih, dinbilim, edebiyat bilimi, sosyal bilimler), Türk kavimlerinin dili, tarihi ve edebiyatına ve İslam'a ilişkin bilimsel literatürü toplamaktadır.

Kütüphane halen yaklaşık 49.000 monografi cildi, bölgeye ait kısmen tarihsel 400 harita ile Osmanlıca, Türkçe ve diğer dillerden 1.550 dergi içeriyor. 120 derginin aboneliği de sürdürülüyor. Koleksiyona her yıl yaklaşık 1.900 kitap ve 750 dergi nüshası ekleniyor. Enstitünün bağlı olduğu ağ okurlara ciando, ebrary ve al-Manhal platformları üzerinden yaklaşık 4.430 e-kitap sunuyor.

Kütüphane kullanıcıları ayrıca ulusal lisanslı pek çok elektronik dergi ve düz metin veritabanlarından, ayrıca Nomos yayınevinin e-kitaplarından yararlanabilir.

Kütüphanede kullanıcıların kendi kullanabilecekleri bir kitap tarayıcısı da bulunur.

Genel kullanıma açık olan kütüphaneden yararlanmak ücretsizdir, ancak yayınlar ödünç verilemez.

Açılış saatleri:

Pazartesi'den perşembeye kadar;

Saat 10:00 – 19:00 arası

Cuma;

Saat 09:00 – 13:00 arası

Pandemi dolayısıyla bu saatler dışında yeni düzenlemeler getirilmiştir. Lütfen web sitesi üzerinden güncel durum hakkında bilgi edininiz.

Katalog: <http://vzlbs2.gbv.de/DB=47/>

Yeni katılan yayınlar Ocak 2018'den bu yana OPAC üzerinden doğrudan görülebilir. Bunun için OPAC'ta yeni alımlar linkine tıklayıp son altı ayın yeni alımlarını, içeriklere ve aylara göre sıralanmış olarak çağırmak gerekir.

Web sitesinde bulunan ve her yılın yeni alımlarını içeren liste altı ayda bir geriye dönük olarak güncellenir.

— ETKİNLİKLER

Bütün etkinlikler, başka bir yol belirtilmemişse, Zoom üzerinden online yapılmaktadır.

Katılım için ön kayıt gereklidir; bunun için adınızı ve bağlı olduğunuz kurumu içeren bir e-maili şu adrese gönderiniz: events@oiist.net. Bunun üzerine erişim bilgileriniz size ulaştırılacaktır.

Konferans Dizisi: »Orality – Writing – Performance. Recent Developments in Music Studies of the Ottoman Lands and Beyond«

14.10.2020, 19:00

Harun Korkmaz (İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü)
Güfte Mecmualarının Osmanlı Tarihyazımına Katkısı

13.1.2021, 19:00

Assoc. Prof. Dr. Kyriakos Kalaitzidis (Department of Music Studies, University of Ioannina)
“Giving Breath to the Silent Signs” – Revival of Middle Eastern Secular Music from Post-Byzantine Music Manuscripts

17.2.2021, 19.00

Dr. Mehmet Uğur Ekinci (Independent Scholar, Ankara)
Osmanlı Müzik Kaynaklarında Kâr'ın Tarihsel İzleri

OII'nin aşağıdaki canlı etkinlikleri covid-19 sebebiyle ertelenmiştir; tarihler bildirilecektir.

Dr. Arash Mohafez (Paris)

Revivification of the Ajamlar Repertoire in Iran; Contemporary Approaches and the Socio-Cultural Challenges

Ertuğrul İnanç ve Dr. Onur Öner (İstanbul)

Dede'nin Bestenigâr Mevlevî Ayini: Sözlü ve Yazılı Aktarımın Kesişme Noktası (Açıklamalı konser)

Tek konferanslar

4.11.2020, 15:00

Gülşah Torunoğlu (Orient-Institut Istanbul)
A Comparative History of Feminism in Egypt and Turkey, 1880-1935: Dialogue and Difference

18.11.2020, 19:00

Jaimee Comstock-Skipp (Universität Leiden)
The 16th-century Uzbek take on Firdausī's Shāhnāma epic – artistic exchanges across Istanbul and Bukhara

25.11.2020, 19:00

Christiane Gruber (University of Michigan)
Wishing Trees and Whirling Rocks: Eco-Material Rituals at the Alevi Shrine of Abdal Musa.

9./10.12.2020, 14:00-17:15

Atölye: »Mapping Gender in the Near East: What's New and What's Ahead in Ottoman and Turkish Women's, Gender and Sexuality Studies«. Düzenleyenler: Gülşah Torunoğlu, Richard Wittmann (Orient-Institut Istanbul) ve Hülya Adak (SU Gender); SRII ve ANAMED işbirliğiyle. Destekleyenler: IPC Policy Center, Sabancı University, Stiftung Mercator Initiative; <https://www.mappinggenderneareast.org>

Künye

Orient-Institut Istanbul

Susam Sokak 16 D.8
TR- 34433 Cihangir – Istanbul

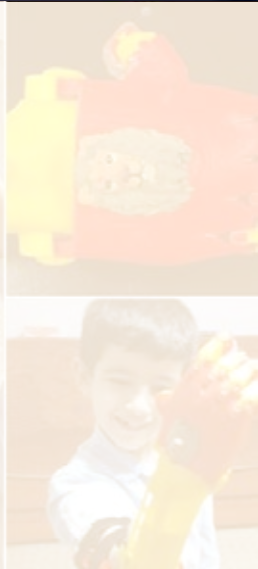
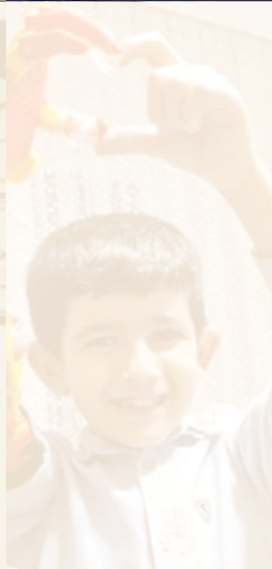
Tel: +90 - 212 - 293 60 67

Fax: +90 - 212 249 63 59

e-mail: oiist@oiist.org

www.oiist.org

 **ORIENT-INITIUT
ISTANBUL**

**Max Weber
Stiftung**

Deutsche
Geisteswissenschaftliche
Institute im Ausland